

KVK 201 TAŞ MALZEME BİLDİSİ VE
BOZULMALARI
DERS 7

DOÇ. DR. CENGİZ ÇETİN

ANTİK ÇAĞ TAŞ İŞÇİLİĞİ

2.3. TAŞ KALDIRMA YÖNTEMLERİ

- Erken dönemlerde taş ustaları taşları kaldırmak ve inşa edilen yapıda istenilen yere koymak için dikey kaldırma yerine rampa gibi eğik düzlemler oluşturarak bu düzlemlerde blokları belli yüksekliklere kaldırmış, daha alçak kaldırma işlemleri için ise kaldıraç kullanmış olmalıdır. Makara sisteminin keşfedilmesi ile birlikte M.Ö. 6. yüzyılın ortalarından itibaren tekli veya dörtlü makara sistemleri kullanmışlardır.

Balyoz (Varyoz), Paris Bibliothèque Nationale,
(Orlandos 1968, 45, Fig. 28)

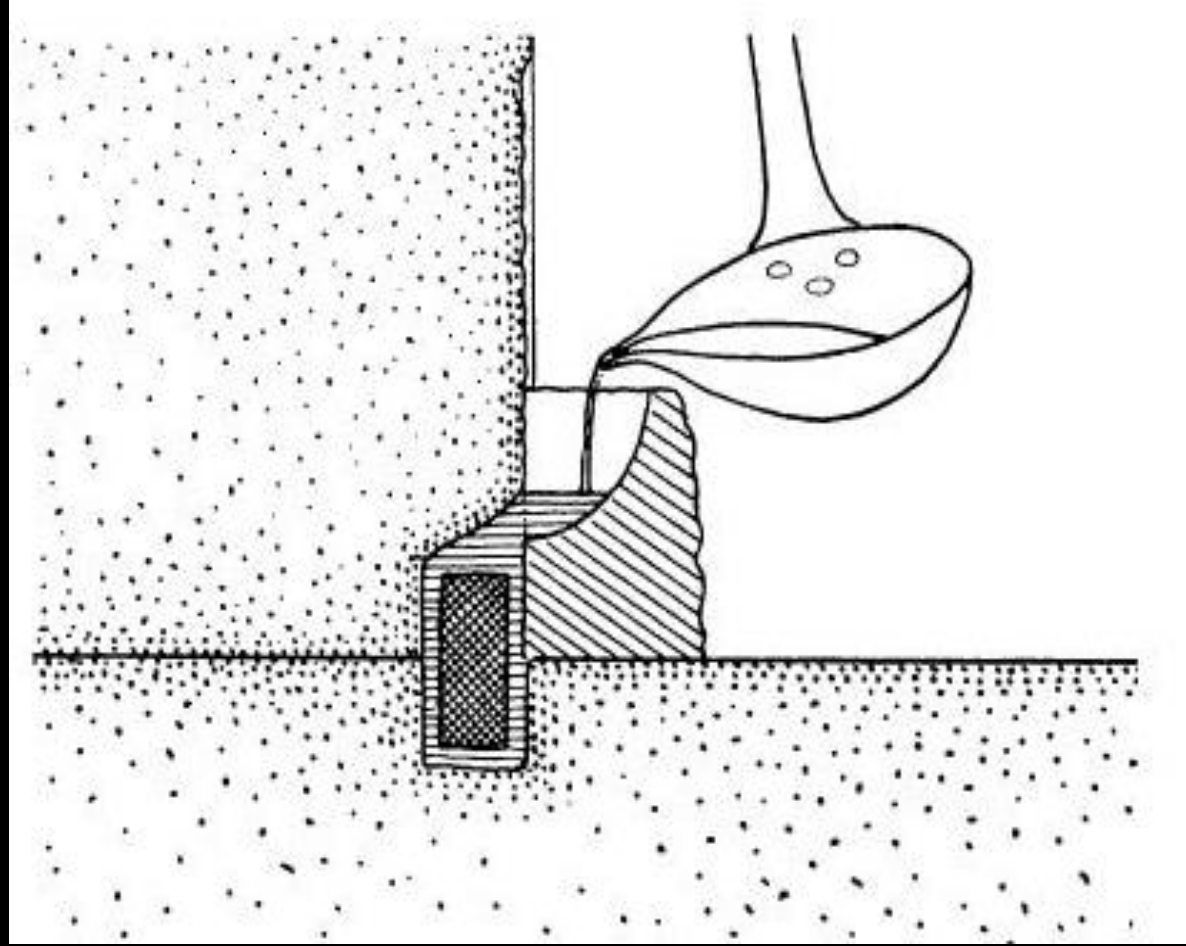
2.3. 1. BLOKLARI KALDIRMA SİSTEMİNE BAĞLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI

- 2.3.1.A. Basit Bağlama
- 2.3.1.B. Kaldırma Çıkıntısına Bağlama
- 2.3.1.C. Oluktan Geçirerek Bağlama
- 2.3.1.D. Yuvadan Geçirerek Bağlama
- 2.3.1.E. Kurt Ağızı Kanca ile Bağlama
- 2.3.1.F. Makas Kanca ile Bağlama
- 2.3.1.G. Ters Makas Kanca ile Bağlama

2.4. BLOKLARI BİRBİRİNE BAĞLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI

- Hellenistik Çağ'ın sonlarına kadar yan yana ya da üst üste konan bloklar arasında blokların birbirlerine tutunmasını sağlamak amacı ile herhangi bir harç kullanılmamıştır. Bunun yerine yan yana ya da üst üste gelen blokların bitişim kenarlarına yuvalar açılır ve bu yuvalara erken dönemlerde ahşap, Antik Yunan'da ise demir elemanlar yerleştirilirdi. Bu elemanların yatay bağlama yapanlarına kenet, dikey bağlama yapan türüne zivana adı verilir.
- Ancak henüz kenet ya da zivananın keşfedilmediği dönemlerde kimi zaman taş bloklar birleşim yüzeylerinde dişili ve erkekli çıkıntılar yapılarak birbirlerine bağlanırdı. Bu tür bağlamayı Anadolu'da Hitit yapılarında sıkça görürüz.

- 2.4. 1. Kenet
- 2.4. 2. Zivana

Zıvana yuvasına kurşun akıtılma işlemi, (Müller – Wiener 1988, Res.43-7)

2.4. DUVAR ÖRGÜLERİ

- 2.4.A.Düzensiz Duvar Örgüleri
- 2.4.B. Düzenli Duvar Örgüleri

KAYNAKÇA

- Bingöl 2012 Bingöl, O., Bu Koca Taşları Nasıl İşlediler, Nasıl Kaldırdılar, Bilim Kültür Sanat Yayınları, Ankara.
- Çetin 1991 Çetin, C., Magnesia ad Meandrum (Menderes Magnesiası) Theatronu Diazoma Bloklarının Taş İşçiliği, (Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Lisans Tezi).
- Çetin 2003 Çetin C., Magnesia ad Maeandrum Artemis Tapınağı Altyapısı ve Çevresi ile İlişkisi, (Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi).
- Dinsmoor 1950 Dinsmoor, W. B., The Architecture on Ancient Greece, London.
- Durando 2002 Durando, F., Greece: Splendours of an Ancient Civilization, Thames & Hudson, China.
- Kretzshmer 2000 Kretzschmer, F., Antik Roma'da Mimarlık ve Mühendislik, (Çev. İlkelen, Z.Z.), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.
- Landels 1996 Landels, J. G., Eski Yunan ve Roma'da Mühendislik, (Çev. Bıçakçı, B.), TÜBİTAK Yayınları, Ankara.
- Martin 1965 Martin, R., Manuel D'Architecture Grecque I: Matériaux et Technoques, Paris.
- Müller-Wiener 1988 Müller-Wiener, W., Griechisches Bauwesen in der Antike.
- Orlandos 1968 Orlandos, A., Les Matériaux de Construction : Et la Technique Architecturale des Anciens Grecs, c. 2, Paris.
- Radt 2002 Radt, W., Pergamon, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul. 2002.
- Smith 2002 Smith, R. R. R., Hellenistik Heykel, (Çev. Yıldırım, A. Y.), Homer Kitabevi, İstanbul.